

„Oh, Mina, po gospoda“, — se je odzval s tresočim glasom.

„E seveda, kadar se boste izmislili“, — je zarežala nad njimi, „kje so križavci?“

„Tam so v veliki skrinji, pod predalom v kotu“ — je ječal starec, „pa po gospoda pošlji. Mina, po gospoda, — meni je slabo“.

Sinaha mu ni več utegnila odgovoriti, — hitela je denarjev iskat.

Zmračilo se je polagoma in tesnobna, neprijetna tišina je nastala. Prenehalo je snežiti, pa bilo je mrzlo, — strašno mrzlo. Ledena, do kosti segajoča burja je zavijala je okrog voglov in stresala sneg z vej. Pihala je skozi razpokane stene na svisli in brila čez starca na ležišču.

Ni se več zavedal; vse križem podile so se mu misli po možganih. Zdaj se mu je zdelo, da nese težko breme, ali da opravlja tako trudapolno delo, zdaj zopet, da se prepira s sinaho. Mahal je z rokama okrog, vspenjal se po koncu in kričal: „Veš, Mina — krompir bomo sadili — pa je, — jaz sem gospodar. — Alo, Jožek, skoči no po tobaka! — ne češ? — Čakaj no, . . . Ti si meni dolžna, Mina — ti, ne jaz tebi . . .“ Težavne, grgrajoče je sopel. Zdaj pa zdaj se je vspel malo po koncu, mrmral nekaj nerazločnega in končno utihnil. Zopet se mu je zdelo, da ga gredo obhajati. Cviljenje burje je imel za glas zvonca. Zdelo se mu je, da vedno bližje prihaja zvončkanje. Začel je moliti in se trkati na prsi. — Glej, zdaj je stopil čez prag cerkovnik — Brvárjev Pavle . . . za njim pa župnik . . . in na vsaki strani dva angeljca — prav taka, kakor sta na velikem altarju . . . in zadaj, kdo je ta, v visoki kapi? — aha njegov patron sveti Volbenk, pa hudiča ima na verigi . . . Pa kako se vse sveti! — kakor zlato. — Blišči se mu, da kar gledati ne more . . .

Obdala ga je prijetna toplota, kakor bi ležal za gorko pečjo. Zdelo se mu je, kakor bi ga kdo odeval z mehko volneno odejo. Nič več ni čutil mraza — prihajalo mu je toplo, — tako toplo . . . in nazadnje ni čutil ničesar več . . .

In družega dne zjutraj je prišla sinaha klicati starca. Ker se ni oglasil, je stopila bliže in videla, da — mrtev.

Tekla je v hišo, postljala za pečjo ležišče, in z možem sta prenesla starega očeta v hišo, položila ga za peč in lepo odela. Potem je šla sinaha k sosedu povedati, da je ponoči ded umrl. Silila se je jokati, potegovala je s predpasnikom preko očíj in javkala: „Bog jim daj nebesa — dober mož so bili! No, pa je bila že božja volja, da so umrli. Saj bi bili lahko še dolgo živeli. Kaj si mislite — saj se jim ni slabo godilo na svetu? Delati jim ni bilo treba, kak poboljšek so pa vedno imeli. Oh, tako smo jih imeli vsi radi! Pa kako so lepo umrli! — No, Bog jim daj nebesa, prav dolgčas nam bo po njih“.

Iz Verdijeve mladosti.

Francoski pisatelj A. Pougin je objavil pred 20 leti Verdijevo biografijo, ki donaša od vseh največ življenjepisnih in anekdotičnih dospevkov in služi poznejšim v vir. Povzemimo tej najvažnejše bilješke o mladostnih letih tega slavljenege italijanskega skladatelja.

Verdi je bil rojen 9. oktobra l. 1813. v 3 milje od Busseta oddaljeni vasi Roncole. Njegovi stariši so imeli tam borno gostilno, in poleg te še kramarijo ter se s tem siromašno preživeli. Dečko je v vasi le malo-kdaj čul kakega lajnarja, a tedaj pa je pozabil vse drugo in sledil tem sirenskimi glasovom. Cerkvica v Roncole je imela orglje, na katerih se je ob nedeljah izkazoval stari organist. Stariši, ki so zapazili Josipovo ljubezen do glasbe, mislili so, da se mu morda posreči, da postane kdaj njegov naslednik ter ga izročili njemu v glasbeni pouk. Kupili so mu tudi starinski glasovir, katerega je imel neki stari duhovnik v Bussetu v svoji lasti. Tri leta je užival Verdi organistov pouk in ga tudi sem ter tja v cerkvi nadomeščal. Oče mu je tedaj, kljub svoji revščini, hotel preskrbeti nekoliko več izobrazbe in ga je poslal v Busseto v šolo. Tu je stanoval pri nekem znancu, milarju (Seifensieder). A vsako nedeljo in praznik hodil je peš v Roncole, kjer je opravljal sedaj organistovo službo, kar mu je dajalo skromen zaslužek. Jedenkrat o božiču, zašel je v temini ter padel v vodo, k sreči so ga še pravočasno rešili.

V dveh letih si je v Bussetu osvojil elementarno znanje, ter dobil službo pri izdelovalcu likerja, Barezzi-ju, v Bussetu, ki je bil star očetov prijatelj. Ta mu je tudi preskrbel mestno ustanovo, katero so oddajali mladeničem za poučevanje glasbe. Barezzi je bil sam strasten ljubitelj glasbe, pri njem se je zbiralo „filharmonično društvo“ v mestu. Kapelnik tega društva, Provesi je Verdija stavil ponudbo, da ga nadalje izobrazbi v glasbi, kar je ta hvaležno sprejel. Zato ga je podpiral v društvu in sem ter tja nadomestoval v organistovi službi. Oba pokrovitelja pa sta sklenila, da skrbita še nadalje za višjo glasbeno izobrazbo priljubljenega jim mladeniča, ter sklenila, da ga v ta namen pošljeta v slavni milanski konservatorij. Mesto mu je zvišalo ustanovo od 300 na 600 lir, a zato mu je mesto za 4, le za 2 leti podelilo. Barezzi pa je sam dodal, kar je še manjkalo k dragemu življenju v velikem mestu.

Dospevši v Milan, se poda Verdi k vodju konservatorija k preskušnji za sprejem v šolo. A ta ga je zavrnil, češ, da nima absolutno nobene muzikalne nadarjenosti! Verdi pa kljub temu ni obupal. Podal se je k skladatelju Lavigna, ki je bil tedaj kapelnik v gledališču della scala. Ta je pregledal Verdijeve skladbe ter ga brez ugovora sprejel med svoje učence. Verdi se je z vso marljivostjo lotil učenja. V filharmoničnem društvu je dirigiral Haydnovo „Stvarjenje“ ter si s tem pridobil prvič priznanje. Tudi se je že skušal v raznih manjših skladbah.

Leta 1833. je umrl 70letni kapelnik Provesi. Dasi so si Verdijevi zaščitniki prizadevali, da on dobi njegovo službo, je bil vendar imenovan neki drugi, od škofa protežirani organist. „Filharmonično društvo“ je iz jeze vprizorilo štrajk v cerkvi, in prepir med strankama je vladal več let.

Barezzi, pri katerem je Verdi stanoval, je imel lepo hčer Margareto. To je zasnubil Verdi, in oče je ubogemu glasbeniku ni odrekel. Leta 1835. se je 22letni Verdi poročil. Bil je tedaj vodja filharmoničnega društva in imel letno plačo 300 lir. Ko mu je potekel kontrakt, je uvidel, da mu v malem kraju ni pravega mesta, zato se je preselil z rodbino v Milan. Odslej je le želel po tem, da si z opero pridobi ime in veljavo. Leta 1839. se je res predstavljal v gledališču della scala njegov prvenec: „Oberto, conte di san Bonifacio“. Stekel si je lep uspeh, in gledališki ravnatelj si je za prihodnje leto pri njem naročil komično opero: „Un giorno di segno“, ki je pa propadla tako, kakor še nobena popreje. — A še predno se je predstavljal, mu je umrla ljubljena žena. Ta izguba in pa velik neuspeh opere sta pripravila Verdija do obupa; sklenil je, opustiti vsako muzikalno delovanje, podati se v Busseto in tam zopet nastopiti skromno dirigentsko službo. — Gledališki vodja, ki ni izgubil zaupanja v Verdija, mu je le s težka obljubo nadaljnih del, a ga zagotovil, da mu je vedno na uslugo za vprizoritev, kadar zopet kaj zloži. — A življenje v malem mestu Verdiju vendar ni moglo več ugažati, vrnil se je zopet v Milan, da prične tam poučevati gojence v glasbi.

Seveda je zopet obiskaval opero, tu ga nekoč nagovori vodja Merelli, mu usili libreto ter ga prosi, naj ga vsaj prečita in potem — se bo šele nadalje govorilo. Verdi se mu da preprostiti, slednjič poloti se tudi skladbe in opera „Nabucco“ je l. 1842. dosegla velikanski uspeh. Odslej je bil Verdi zopet pridobljen za skladbe, in zlagal je z veliko marljivostjo opere, katerih mnoge so si stekle svetovno slavo.

Novice.

— **Osebna vest.** Nadlogar šneperske grajščine na Mašunu g. Etbina H. Schollmayer je dobil viteški križec meklenburg-šverinskega reda „Greifenorden“.

— **Iz deželnega šolskega sveta.** V zadnji seji je predsednik najprej pozdravil novega člana, vodjo dr. Jos. Lesarja in se v toplih besedah spominjal delovanja prošta, dr. Klofutarja, ki je bil dolgo let član te korporacije. Imenovana sta bila: gosp. L. Stiasny v Radovljici nadučiteljem v Zagorju, gosp. J. Kiferle v Podbrezjah nadučiteljem v Cerkljah pri Krškem. Premeščen je nadučitelj gosp. S. Punčuh iz Tomišlja v Šmarje. Definitivni so postali: A. Jenko v Nevljah, St. Legat pri Sv. Gregorju, Fran Cinka v Mavčičah, Gabr. Cidrih v Ljubljani, Gizela Tavčar v Št. Jerneju, J. Demšar v Črnomlju, Marija Kratnar v Vodica, Ernestina Janusch na Studencu in Angela Baudek v Dragatušu. Premeščeni so: Gabr. Tschurn

iz Kočevja v Ljubljano, Karolina Klemenčič iz Škocijana v Mirnopeč, H. Paternoster iz Radomelj v Šmartno pri Kranju in Marija Praprotnik iz Krke v Veliko Dolino. Vpokojena sta Karol Dermelj, nadučitelj v Cerknici in Fr. Muhič, učitelj v Št. Jerneju. Jednorazrednica v Dvoru pri Žužemberku postane dvorazrednica.

— **Potrjen deželni zakon.** Cesar je potrdil od dež. zbora kranjskega sklenjeni zakon, s katerim se ustanovi nova občina Bukovje v postojinskem političnem okraju.

— **Ljubljanske občinske volitve.** Imenik volilcev za letošnje dopolnilne volitve v ljubljanski občinski svet je razgrnjen na magistratu vsakomur na vpogled in sicer do 14. marca

— **Našim kiparjem!** Ljubljana ima zadnji čas — pozno sicer, pa vendar vsaj zdaj! — pokazati svetu že par spomenikov naših slavnih mož. V prihodnjih letih postavilo se jih bo menda vsaj še par. Ali kar imajo tujeje že dolgo pred nami, mi nimamo, pa tudi živemu krstu ne pride na misel, da bi sprožil misel za to lepo in koristno idejo? Naših slavnih mož ne zmoremo drugod kot na slikah, mesto da bi naše sobe krasili njih doprsni kipi! In koliko stotin narodnih družin je doma in izven Kranjske, ki bi radi s temi kipi okrasili svoje sobe! Bleiweis, Jurčič, Vodnik, zdaj Prešeren. — pozneje še drugi — imeli bodo svoje ulite in izklesane kipe. Slovenci jih še nimamo, s katerimi bi stanovanje dičili. Ali bi se ne mogel dobiti slovenski kipar, ki bi nam te naše velmože upodobil? In — ali bi te stvari ne mogel v tek spraviti odbor za Prešernov spomenik ali pa naše „umetniško društvo“? Ti kipi bi nesli dotičnemu kiparju obilo stotin dobička! Torej: izvršite to idejo vi narodni kiparji!

— **Javen shod** bo v nedeljo v Katoliškem domu. O delovanju državnega zbora bo govoril poslanec dr. Šusteršič.

— **Novo posojilnico** so ustanovili v Strugah v Kočevskem okraju.

— **Vinarska zadruga** se je te dni ustanovila v Novem mestu. Obširnejše poročilo priobčimo prihodnjič.

— **Kreditverein kranjske hranilnice** ima plačati toliko dohodarine, da bi v petih letih pošel ves njegov rezervni fond. Če pritožbe ne bodo pomagale, se društvo razide.

— **Idrijska deputacija na Dunaju.** Dne 1. marca se je deputacija mesta Idrija, v kateri so bili župan Lapajne, obč. svetnik Šepetavec in šolski ravnatelj Novak, pod vodstvom drž. poslanca Ferjančiča in dež. poslanca dr. Majarona poklonila poljedelskemu ministru Giovanelliju in naučnemu ministru Hartlu. Deputacija je poljedelskemu ministru in zlasti referentu tega ministrstva razložila vsa vprašanja, ki se nanašajo na blagor idrijskih delavcev, zlasti vprašanje o zvišanju delavskih mezd in o pomankanju stanovanj. Deputacija je dobila zagotovilo, da se bodo vse zadeve še tekom letošnjega leta temeljito popravile, oziroma izvršile. Oba ministra sta tudi obljubila najboljšo podporo akciji idrijskega mesta za ustanovitev realke, tako da se prvi razred realke še letos otvori.

— **Senzacijonelo aretiranje v Ljubljani.** V soboto je bil ljubljanski stavbenik dr. Fran Faleschini proti kateremu teče kazenska preiskava poklican na dež. sodišče in pridržan v zaporu, a še tisti dan izpuščen proti položitvi kavcije v znesku 20.000 kron. Dan poprej je bil v Gorici aretiran bivši učitelj Sever, ki je glavna priča v tej Faleschinijevi zadevi.

— **Jugoslovanska delegacija.** Vse upanje, da se vsi slovenski in hrvatski poslanci na Dunaju združijo v jeden klub je splavala po vodi. Ta srčna želja vseh resničnih rodoljubov se ni izpolnila. „Slovanski centrum“ je odklonil ponovljeno ponudbo, naj se ustanovi skupen klub. Žalostno!

— **Električna razsvetljava** se napravi še letos v Radečah pri Zidanem mostu.